

Кратките форми на притежателните местоимения се употребяват след членувани съществителни. Изключения:

бащата на Мария = баща ѝ
майката на Мария = майка ѝ
братът на Мария = брат ѝ
сестрата на Мария = сестра ѝ
бабата на Мария = баба ѝ
дядото на Мария = дядо ѝ

В множествено число обаче същите съществителни ще бъдат членувани, срв.:
сестрите ѝ
братята му
майките им

Когато обектът на действието е притежание на глаголният субект, вместо посочените притежателни местоимения се използва възвратната форма си, срв.:

Аз чакам майка **си**.
Той чака баща **си**.

Обърнете внимание:

Моника чака майката **на Елена** ⇒ Моника чака майка **ѝ**.
Моника чака майката **на Моника** ⇒ Моника чака майка **си**.

УПРАЖНЕНИЯ

1.

Препишете с думи:

1 баща, 1 майка, 2 братя, 2 момичета, 2 дни, 12 месеца, 22 студенти, 28 души, 1 дядо, 2 баби, 2 момчета;
5 август, 19 септември, 27 ноември, 12 март, 20 март, 2 март, 22 февруари, 31 юли

2.

Прочетете:

Георги е на 15 години.
Аз съм на 19 години.
Той е на 44 години.
Тя е на 27 години.
Росица е на 38 години.
Елена е на 9 години.

Детето е на 1 година.
Моника е на 20 години.
Мурад е на 21 години.
Сестра му е на 14 години.
Дядо ми е на 60 години.

3.

Попълнете с човек, хора или души.

В стаята има много.
Колко има в стаята?
В стаята има един.
Какви са тези.?
Какъв е този.?
Тук живеят двама.
Колко много има тук!
Какво правят тези?
Кой е онзи?
Чакаме един.
Семейството ми е от трима.
Къде живеят тези?

4.

Попълнете с *ми, ти, му, ѝ, ни, ви* или *им*.

Аз имам брат. Брат е студент.
Моника има химикалка. Химикалката е в чантата.
Това е бащата на Георги. Баща е преподавател.
Мария, на колко години е сестра ?
Стаята на студентите е на четвъртия етаж. В стаята . . . има много столове.
Майката на детето е преподавателка. Майка . . . е на 35 години.
Ето стаята на Лейля и Емине. — На кой етаж е стаята . . . ?
Къде са чантите ви? — Чантите . . . са в стаята.
Това е съпругът на Росица. — Съпругът . . . е преподавател в университета.
Това са децата на семейство Петрови. Децата . . . са ученици.
Това е дядото на Славка. Дядо живее на село.

5.

Заместете подчертаните думи с *притежателни местоимения*.

Модел:

Бащата на Георги е преподавател. —
Баща му е преподавател.

Майката на Елена е преподавателка. —
Братът на Мурад е инженер. —
Сестрата на Мария е студентка. —
Бащата на Моника е преподавател. —
Родителите на Елка са починали. —
Братът на Елена е ученик. —
Братята на Веселина и Славка са ученици. —
Сестрите на Петер са студентки. —
Бащата на Димитър е преподавател. —
Сестрата на Иван и Димитър е ученичка. —
Децата на семейство Петрови са ученици. —
Бабата на Славка е учителка. —

6.

Членувайте.

Сестра . . . на Моника е студентка.
В стая няма студенти.
Съпруга му се казва Росица.
Къде са химикалки ?
Книги са в библиотека
Огледало в коридор ли е?
Лампа е на бюро
Моника живее в общежитие на университет
Чакам момчета всеки момент.
Дете . . . е на една година.
Родители на студентка . . . са преподаватели.
Къде е чанта на Моника?
Дядо . . . на Славка е пенсионер.

7.

Членувайте с *-ът* или *-ят*.

Съпруг ми не е вкъщи.
Брат на Елена е ученик в езиковата гимназия.
Къде е студент ?
Къде е преподавател ?
Молив е в чантата.
Ученик чете книга.
Компютър е на бюрото.
Преподавател чака Моника.
Родител на Елена е тук.

8.

Членувайте с *-ът, -ят, -а* или *-я*.

В университет следват много студенти.
Учебник е на преподавател...
Чакам съпруг на Росица Петрова.
Съпруг ѝ е преподавател.
Чантата е на стол
На етаж има баня.
Къде е учебник ми?
Учебник ти е на бюрото.
Ето брат на Елена.
Студент до Моника се казва Петер.
Над компютър има лампа.
Къде е телефон ?
Над телефон има огледало.
Това е учител на Георги.
Хайде да се запознаем с учител му!

9.

Членувайте, *където* е *неужно*.

Имам една сестра и двама братя....
Това са родители на Елена. Ето майка ѝ, ето баща ѝ.
Баща на Георги е преподавател
Ние имаме едно дете , а те имат две деца
Деца ни са студенти
На колко години е баща ти? А майка ти?
Чанта ми е на маса
Дай на Моника тази книга !
В това общежитие ли живеете?
В общежитие живеят много студенти
Баба на Славка е учителка
Баба ѝ е учителка
Маса е пред диван
На бюро има компютър
Къде е телефон ?

10.

Попълнете с *ми, ти, му, ѝ, ни, ви, им* или *си*.

Бащата на Георги е преподавател. – Баща е преподавател. Георги чака баща
Бабата на Славка е учителка. – Баба е учителка.
Моника пише на майка Майка живее в Германия.
Аз имам голямо семейство. Семейството живее в София. Майка се казва Елка. Аз чакам майка
Госпожа Петрова, дайте на съпруга тази книга!
Аз имам брат. Познаваш ли брат ?
Той има приятелка. Той чака приятелката Приятелката е студентка по икономика.
Те пишат на баба Баба живее на село. Селото е близо до града.
Ние познаваме бащата на Георги. Ние чакаме баща Той също чака баща

2.

Работете по модела:

Модел:

Днес той стана късно. —
И аз станах късно.

Днес той се събуди късно. —
Днес той се изкъпа. —
Днес той се изми. —
Той си легна рано. —
Тя отиде на разходка. —
Тя си облече синя рокля. —
Тя излезе рано от къщи. —
Той беше в библиотеката. —
Той направи кафе. —
Тя закъсна за разходката. —
Той се върна късно. —
Тя прочете книгата. —
Емине влезе в стаята. —
Елена се съблече и си легна. —
Антоанета даде кафето на Николай. —
Следобед тя си почина. —
Георги стана рано. —
Тя пусна радиото. —
Мурад написа домашното си. —
Моника разказа на Славка за разходката. —
Осман си обу новите обувки. —
Той научи урока си. —
Господин Петров закуси вкъщи. —
Мурад изпуши една цигара. —
Моника заспа късно. —

3.

Отговорете на въпросите по моделите:

Модел:

Ще направиш ли кафе? —
Вече направих.

Ще направиш ли закуска? —
Ще се измиеш ли? —
Ще бъдеш ли в библиотеката? —
Ще се изкъпеш ли? —
Ще се съблечеш ли? —
Ще пуснеш ли музика? —
Ще бъдеш ли в университета днес? —
Ще станеш ли? —
Ще се запознаеш ли с новата студентка? —
Ще закусиш ли? —
Ще говориш ли по телефона с майка си? —

Модел:

Ще отвориш ли прозореца? –
Вече го отворих.

Ще отвориш ли вратата? –
Ще дадеш ли учебника? –
Ще пуснеш ли радиото? –
Ще пуснеш ли телевизора? –
Ще затвориш ли прозореца? –
Ще напишеш ли домашното си? –
Ще прочетеш ли тази книга до утре? –
Ще си измиеш ли ръцете? –
Ще попиташ ли Мурад? –

4.

Работете по модела:

Модел:

Всяка сутрин той става късно. –
И днес той стана късно.

Всеки ден те закъсняват. –
Всеки ден Георги се къпе. –
Всяка сутрин ти се миеш. –
Всяка вечер тя си ляга в 10 часа. –
Всеки ден господин Петров отива в университета. –
Всеки ден тя си облича бяла блуза. –
Всеки ден те излизат от къщи рано. –
Всяка сутрин Георги пуска музика и прави гимнастика. –
Всяка сутрин Моника прави кафе. –
Всяка сутрин Росица Петрова се събужда рано. –
Всяка неделя те отиват на разходка. –
Всеки ден госпожа Петрова дава пари на децата. –
Всеки ден Осман си обува новите обувки. –
Всеки ден аз закъснявам за лекции. –
Всяка сутрин Росица Петрова влиза в кухнята и прави кафе. –
Всяка сутрин той закусва заедно със семейството си. –
Всеки следобед аз си почивам вкъщи. –

5.

Задайте към глаголите ли-въпроси.

Модел:

Облякох се. – Облече ли се?

Измих се. –
Написах домашното си. –
Направих кафе. –
Прочетох урока. –
Бях в библиотеката. –
Събудих се навреме тази сутрин. –
Научих урока. –
Следобед си починах. –
Пуснах музика. –
Затворих прозореца. –
Станах рано днес. –
Съблякох си палтото. –
Дадох книгата на Моника. –
Запознах се с Мурад и Осман. –
Вече закусих. –

20. Всеки ден госпожа Петрова дава пари на децата. – И утре тя

- а) ще даде
- б) ще дава
- в) даде

21. Всяка сутрин той става късно. – И вчера той ...

- а) стане
- б) става
- в) стана

22. Всяка сутрин Моника прави кафе. – И вчера тя

- а) направя
- б) направи
- в) прави

23. Всяка сутрин аз се събуждам рано. – И вчера аз

- а) се събудих
- б) се събудих
- в) се събуждах

24.? – Да, облякох се.

- а) Облячи ли се
- б) Обличи ли се
- в) Облече ли се

25.? – Да, измих се.

- а) Изми ли се
- б) Измиеш ли се
- в) Измия ли се

26. ли студенти в стаята?
– Преди малко, но сега няма.

- а) Беше
- б) Има
- в) Имате
- а) бяха
- б) имаха
- в) имаше

29. Този студент има очила.

- а) интересно
- б) интересни
- в) интересна

30. Познаваш ли онази студентка с прическа?

- а) модерно
- б) модерна
- в) модерната

31. Ще си облечеш ли яке?

- а) жълто
- б) жълтото
- в) жълтите

32. Кой живее на етаж?

- а) последното
- б) последения
- в) последния

33. Колко имаш?

- а) компютър
- б) компютъра
- в) компютъри

34. Кой живее в тези?

- а) блокове
- б) блока
- в) блоковете

35. Аз имам, а той има много

- а) две моливи
- б) два моливи
- в) два молива
- а) моливите
- б) молива
- в) моливи

36. В чантата има

- а) две тетрадки, две химикалки и две речници
- б) две тетрадки, две химикалки и две речника
- в) две тетрадки, две химикалки и два речника

6.

Съставете изречения с дадените думи:

Модел:

пиша, той, писмо —
Той пише писмо.

- а) стол, в, ние, обядвам —
- б) те, бира, пия —
- в) топъл, ли, чай, съм —
- г) сутрин, чай, те, закусвам, масло, салам, и —
- д) кафе, в, захар, много, има —

7.

Съставете изречения, като използвате дадените съчетания:

Модел:

свободен съм —
В неделя Петер и Мария са свободни.

искам от —	хайде да —
гладен съм —	по едно кафе —
трябва да —	може ли —
храня се в —	живея в —
от — до —	отивам в —
за обяд —	излизам от —
за вечеря —	много захар —

8.

Попълнете с подходящи реплики:

— Елена, какво искаш да закусиш?

—

— Какво има за вечеря?

—

—?

— Да, много. Да изпием по една бира!

—?

— Още не. След малко ще отида в стола.

—?

— Не мога. Трябва да уча.

—?

— Тя отиде при Мария.

—?

— Мария живее на третия етаж.